

VARKENS K.I.
Nederland

april 2011

VOOR VRUCHTBAAR RESULTAAT

INHOUD

- Inzet van specialisten
- **COLUMN** AREND VAN DEN BERG
- *Locatie in Beeld: Vught*
- **RUBRIEK TIPS**
- **REPORTAGE** "Hoge gezondheid geeft wel drie plussen"
- *K.I.-Kennissavonden mei 2011: Juist voeren voor het beste resultaat*
- *Openingstijden Feestdagen*
- *'Sales en Service' naar Erp*
- *Nieuwe vulmachines met hogere capaciteit*
- **RUBRIEK**

VRAAG HET DE DESKUNDIGE

**BETER
ZEUGEN
VOEREN!**

BEZOEK DE K.I.
KENNISAVONDEN IN MEI

Lees meer op pagina 6

INZET VAN SPECIALISTEN

De medewerkers van Varkens K.I. Nederland zijn specialisten op het terrein van vruchtbaarheid en reproductie. Zij zetten deze kennis dagelijks in voor hun klanten. Zo zijn steeds meer bedrijven overtuigd van de voordelen van het uitbesteden van inseminatie- en scanwerkzaamheden aan onze deskundigen. Vragen om gericht advies en het volgen van cursussen zijn andere mogelijkheden om gebruik te maken van onze kennis. Uw reproductiebegeleider kan u alle details van de mogelijkheden vertellen.

Insemineren en scannen

Steeds meer zeugenbedrijven schakelen medewerkers van Varkens K.I. Nederland in voor het insemineren en scannen van de zeugen.

Een inseminator komt stipt op de afgesproken momenten op uw bedrijf en neemt dan het grootste deel van de te insemineren zeugen voor zijn rekening. De varkenshouder en zijn medewerkers zorgen vervolgens zelf voor de

inseminatie van de overige zeugen.

De piek van de inseminatiewerkzaamheden voor de K.I.-medewerkers ligt in het begin van de week. In de resterende tijd hebben zij hun eigen routes met klanten waar zij zeugen scannen. Voordeel van het uitbesteden van deze werkzaamheden is de stiptheid en de deskundigheid waarmee deze werkzaamheden plaats vinden. Bovendien kiest een toenemend aantal varkenshouders bewust voor

column

>>

een klein team medewerkers. Externe krachten vangen dan de arbeidspieken op.

Advisering

Varkens K.I. Nederland komt op veel bedrijven eens in de paar maanden langs om te adviseren over vruchtbaarheid en reproductie. De adviseurs maken vooraf een gedegen analyse op basis van de gegevens uit het zeugenmanagementprogramma. In een gesprek wordt de analyse doorgenomen, waarbij de inzet is de sterke punten vast te houden en de zwakke punten te verbeteren. Wanneer nodig of wanneer gevraagd biedt het Pigsis analyseprogramma mogelijkheden voor een uitgebreidere analyse van de inseminatiemomenten. Uitkomst van een analyse kan ook zijn dat veel dingen goed gaan, een waardevolle constatering voor de inzet van uw medewerkers. Voor de kosten, 200-250 euro per analyse, hoeft u het niet te laten.

Advies en/of begeleiding op aanvraag

Wanneer er concrete problemen zijn of het noodzakelijk is voor de medewerkers om de puntjes op de i te zetten, komt Varkens K.I. Nederland graag langs voor een uitgebreide analyse met het Pigsis-programma. Dit is een goede methode om bijvoorbeeld eens goed te kijken naar de inseminatiemomenten of de beoordeling van de berigheid. Deze advieswerkzaamheden worden verrekend op basis van een uurtarief.

GELTEN VERDIENEN EXTRA AANDACHT

Ik bezoek nog al eens bedrijven waar de resultaten van de gelten achterblijven bij de verwachtingen. Ook op een studieclubavond die ik laatst mocht verzorgen, leefden er veel vragen over dit onderwerp. En dan te bedenken dat gelten de basis zijn voor de toekomstige zeugenstapel en dat de eerste worp al veel zegt over de totale levensproductie van een zeug. Dat pleit voor meer aandacht dan de gelten nu vaak krijgen. Want kleine, eenvoudige en kosteloze aanpassingen kunnen grote effecten hebben.

Loop bijvoorbeeld meerdere keren per week door de hokken met binnengekomen gelten, ook wanneer er geen enting nodig is. De gelten worden daardoor rustiger, minder bang en ontstressen. Benut deze tijd voor de registratie van de berigheid. Daarvoor zijn verschillende praktische hulpmiddelen beschikbaar, zoals strepen met verschillende kleuren. Verplaats deze gelten 7-10 dagen voor de volgende berigheid naar de inseminatiestal, of kies ervoor om afhankelijk van leeftijd en quarantaineperiode daar nog een cyclus mee te wachten. Twee keer daags beercontact, voldoende verlichting en het gericht flushen (alleen mogelijk wanneer cyclus van de gelt bekend is), zorgen vervolgens voor beste reproductieresultaten. Zorg ook voor een helder beeld van het gewicht en de spekdikte. De gelten zullen u voor deze extra aandacht goed belonen.

Arend van den Berg
Reproductiebegeleider

Studieavonden en cursussen

Varkens K.I. Nederland verzorgt graag studieavonden voor studieclubs of voor een individueel bedrijf. Voorafgaand op deze avond verzamelen wij gegevens over het betreffende bedrijf of de bedrijven en die gegevens worden vervolgens verwerkt in de presentatie. In het verlengde hiervan verzorgt Varkens K.I. Nederland ook cursussen voor varkenshouders en/of zijn medewerkers. Deze cursussen zijn gericht op de praktische aspecten rond vruchtbaarheid, maar ook op de achtergronden daarvan. De samenstelling van de cursussen wordt in overleg met de aanvrager(s) bepaald.

LOCATIE IN BEELD: VUGHT

Sinds 1965 staan er K.I.-beren op de locatie in Vught (N-Br.), naast het hoofdkantoor van de Pigure Group. Met 260 beren was het zelfs ooit het grootste K.I.-station van het land. Inmiddels zijn er elders in het land grotere stations en is het aantal beren in Vught teruggebracht naar 235. Dat had vooral te maken met de huisvestingsvoorschriften.

De laatste jaren is er in de stallen en in het laboratorium veel gerenoveerd. Nu wordt er gewerkt aan het saneren van de asbestdaken. Eén van de vier stallen is inmiddels voorzien van een nieuw geïsoleerd dak. De locatie Vught beschikt ook over een distributiecentrum van waaruit de klanten in Noord-Brabant en Zeeland worden bediend. De te distribueren doses sperma zijn, naast station Vught, ook afkomstig van de stations in Erp en Lienden. De locatie Vught wordt ook regelmatig ingezet voor training van buitenlandse contacten van TOPIGS.

Voerantsoen aanpassen

De conditie van zeugen bijspijkeren gebeurt vooral in de drachtstal. Zeugen die aan het begin van de dracht een matige conditie hebben, mogen gerust extra voer krijgen.

Voer in koelte bij warm weer

In het voorjaar en in de zomer bij (extreme) warmte kunt u beter niet op het heetst van de dag voeren. Kies de momenten waarop het in de inseminatieststal het minst warm is. Mogelijkheden zijn twee keer voeren voor de middag of één keer daags het gehele rantsoen.

Terugkomers meteen naar inseminatieststal

Verplaats terugkomers en leeg-gescande zeugen direct naar de inseminatieststal. Het is noodzakelijk terugkomers meteen te verplaatsen om ze zo snel mogelijk weer cyclisch berig te krijgen. Daarbij is de inseminatieststal zo ingericht dat het eenvoudiger is de berigheid te stimuleren en te controleren.

Uit de groep

Haal probleemzeugen meteen uit de groepshuisvesting. Zorg voor voldoende ruimte elders op het bedrijf om deze dieren op te vangen. Zo is het ook mogelijk om deze zeugen de extra aandacht te geven die ze nodig hebben.

Menscontact

Voer tijdens de beerstimulatie controle uit bij de gelten. Ga hierbij in het hok tussen de gelten staan. Dit verbetert de controle en heeft als groot positief effect dat de gelten aan de mens wennen.

tips

Controle eenmaal daags met beer

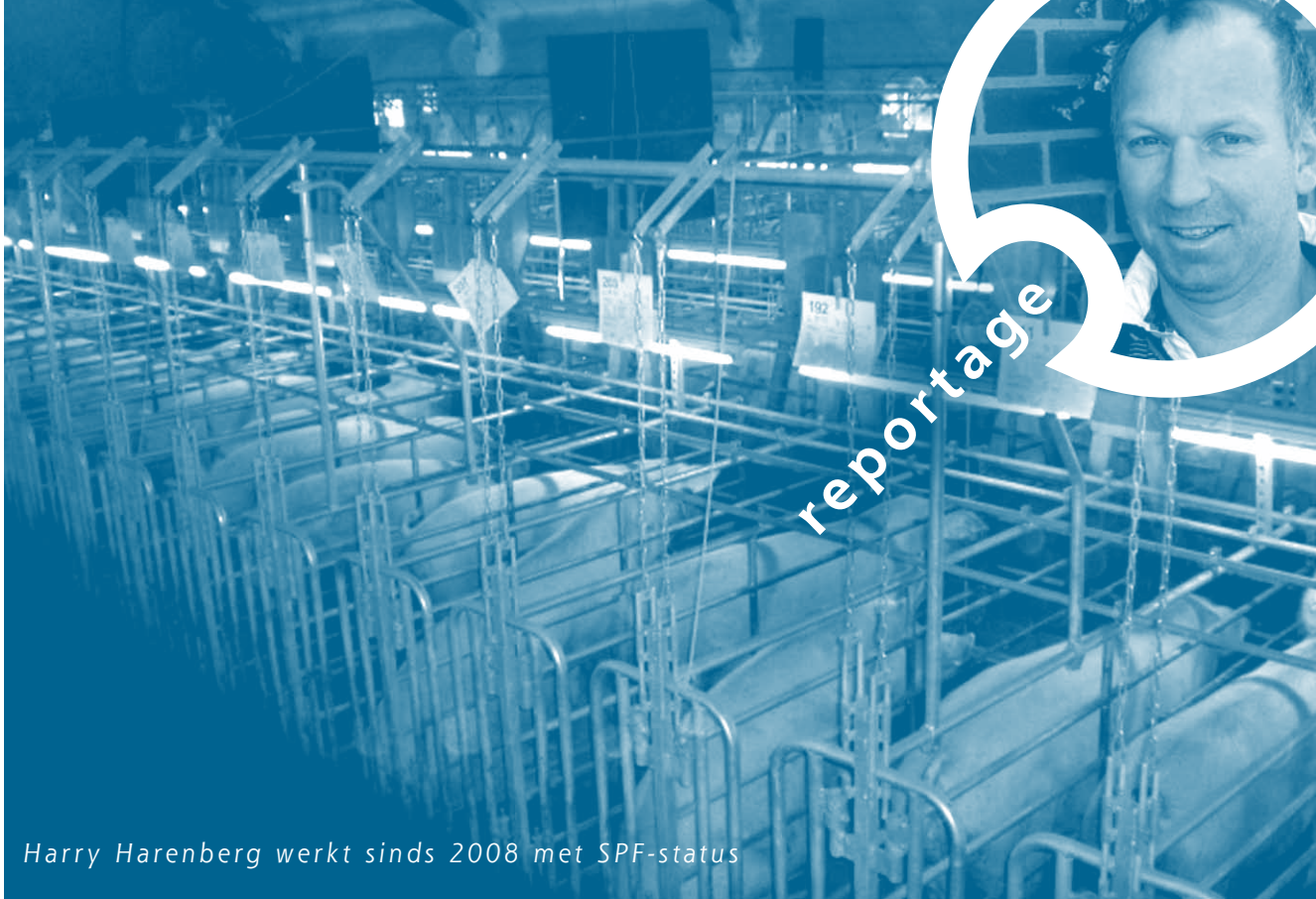
Controleer de geïnsemineerde zeugen één keer per dag met de beer. Start op dag 17 na de inseminatie met deze controle. Zorg dat zeugen die gecontroleerd moeten worden, gemakkelijk op te sporen zijn. Dat kan bijvoorbeeld door ze te merken of door ze als groep bij elkaar te zetten.

Geen direct zonlicht bij warmte

Voorkom directe instraling van zonlicht bij hoge buitentemperaturen. Blindeer ramen en scherm transparante golfplaten of koepels af. Zorg er wel voor dat de zeugen voldoende licht krijgen.

Zorg voor voldoende drinkwater

Controleer regelmatig de waterafgifte van de drinknippels. Reinig regelmatig de leidingen en de eventuele vlotterton in de inseminatieststal. Verstrek de zeugen 24 uur per dag water. Geef zeugen op bedrijven met brijvoeding de mogelijkheid om gedurende de loop van de dag extra water te kunnen drinken. Verstrek altijd vers en schoon drinkwater.

Harry Harenberg werkt sinds 2008 met SPF-status

“HOGE GEZONDHEID GEEFT WEL DRIE PLUSSEN”

Hoe groot de invloed van de hoge gezondheid van zijn zeugen op de productie is, is volgens Harry Harenberg uit Holten (Ov.) moeilijk te bepalen. “Maar de zeugen hebben in ieder geval geen gezondheidstechnische beperkingen. Er is niets dat hen hindert, dus is het zeker een plus.” De resultaten van het bedrijf zijn fraai te noemen, met onder andere een afbigpercentage van ruim 98%.

De procedure is helder en goed afgesproken met het distributiecentrum. Het SPF-sperma voor het bedrijf van Harry Harenberg wordt dubbel verpakt. De plastic tubes sperma zitten in een plastic zak, maar daar omheen zit nog een plastic zak. Na het afleveren van het sperma blijft deze buitenste zak buiten het bedrijf. “Dat is een eis van mijzelf, ik wil geen enkel risico lopen,” vertelt Harenberg. Na een bedrijfsverplaatsing vanuit Zutphen ging de familie Harenberg van start met een nieuwe zeugenstapel. De locatie in Holten is een voormalig biologisch zeugenbedrijf dat helemaal is gestript en uitgebreid. “En als je dan toch helemaal opnieuw kunt beginnen,

dan leg je de lat zo hoog mogelijk. Daarom zijn we met SPF gestart.” Daar hoort vanzelfsprekend ook SPF-sperma bij, dat Harenberg via het distributiecentrum in Deventer ontvangt vanaf het K.I.-station in Heerde. “Je gaat voor veiligheid. Het is niet eens zo interessant hoe groot het risico zou zijn, wanneer ik ander sperma gebruik. Wil je deze status houden, dan moet je risico’s gewoon uitsluiten.” De TOPIGS-20 zeugen worden geïnsemineerd met Talentsperma.

Hoge bezetting

Het bedrijf van Harenberg hanteert het weekstelsel en heeft voor de gemiddeld aanwezige 490 zeugen de

beschikking over 110 kraamhokken. Een vrij hoge bezetting, die vraagt om een goede planning. Zeker bij het hoge afbigpercentage van 98%. Harenberg kiest bewust voor een minimale speenleeftijd van 21 dagen. “De baarmoeder moet zeker drie weken rust hebben.” De gemiddelde speenleeftijd van 23 dagen betekent dat Harenberg iedere twintig weken de speendag van maandag naar donderdag wisselt en omgekeerd. “Zo kun je de kraamhokken beter benutten. Wissel ik niet, dan loopt de gemiddelde speenleeftijd omhoog en kom ik met de zeugen niet uit.” De zeugen werpen uiterlijk op dag 116, eventueel daartoe ingeleid op dag 115.

Bij het verlaten van de kraamstal meet Harenberg bij de zeugen standaard de spekdikte, die in de praktijk varieert tussen 12 en 18 mm. Zeugen met vergelijkbare spekdikte komen in de inseminatiestal bij elkaar in één groep, zodat Harenberg door gericht te voeren de conditie van de zeugen met de laagste spekdikte kan verbeteren. "Het lukt om er in een paar weken 2 tot 3 millimeter spek bij te krijgen." De inseminatiestal heeft veel licht en de zeugen krijgen twee keer per dag bezoek van de beer. "Het insemineren doe ik zelf en dan sluit ik mij ook helemaal af. Daar moet je goed geconcentreerd mee bezig zijn." Harenberg speent de zeugen 's ochtends voor zeven uur. Op de vierde dag zijn de meeste zeugen dan 's avonds geïnsemineerd. Het jaargemiddelde interval spenen-dekken ligt op 4,7 dagen. Harenberg insemineert de zeugen standaard twee keer. "De eerste keer is bij sommige zeugen vrij vroeg, dan is

de tweede keer mooi op tijd. Ik ga er altijd van uit dat je eerder te laat dan te vroeg insemineert. Zeker bij zeugen die kort berig zijn, wil ik het risico dat ik te laat ben zo klein mogelijk houden. De tweede inseminatie gebeurt dan ook altijd binnen 24 uur." Het resultaat is goed. Harenberg speent gemiddeld 31,6 big per zeug per jaar. De worpindex is 2.48. "Daar is niet zoveel aan te verbeteren. Wil ik meer biggen per zeug afleveren, dan moet dat komen uit het aantal levend geboren biggen per worp. Dat ligt nu op 13,7 en dat is voor de kruising op mijn bedrijf goed. Het zal dus moeilijk zijn om dat te verbeteren."

Invloed gezondheid

Hoe groot de invloed van de hoge gezondheidsstatus van de zeugen op het bedrijf is, vindt Harenberg moeilijk te bepalen. "Het zorgt er in ieder geval voor dat de zeugen niets dwars zit wat van invloed kan zijn op de productie.

De gezondheidskosten liggen op € 32 per zeug per jaar, inclusief de middelen. Is er al iets, dan is het herstelvermogen van de dieren ook goed. Dat zie je zeker terug bij de biggen." Harenberg overlegt in de kraamstal volop. "Meer dan wordt geadviseerd. Soms haal ik alles door elkaar, maar wel altijd binnen 24 uur. Bij grote tomen kun je wel langer wachten met overleggen, maar de laatste biggen hebben dan al een achterstand." Deze werkwijze is misschien alleen maar mogelijk door de hoge gezondheid van de dieren, waardoor de kans op verspreiding van ziektes klein is. "Dat is zeker een plus, misschien wel drie plussen. De uitval van de biggen tot spenen ligt op 6,9%." De biggen van het bedrijf gaan naar een vast adres, waar het ook lukt de hoge gezondheid goed vast te houden en waar ook een daggroei van 1.000 gram mogelijk blijkt.

K.I.-Kennissavonden mei 2011:

JUIST VOEREN VOOR HET BESTE RESULTAAT

Varkens K.I. Nederland organiseert in mei een aantal K.I.-Kennissavonden. Dit jaar staat op deze avonden het op de juiste manier voeren van zeugen centraal. De juiste samenstelling van het voer en de juiste hoeveelheden voer dragen niet alleen bij aan een hoge biggenproductie, maar ook aan het efficiënt gebruik van voer. Een belangrijk aandachtspunt in tijden van hoge voerprijzen.

De nieuwste voeradviezen

Tijdens de Kennissavonden bespreken deskundigen van Varkens K.I. Nederland en TOPIGS de laatste inzichten uit het onderzoek naar de voedingsbehoefte van zeugen, inclusief de praktische vertaling hiervan. Ook de inzichten uit recent onderzoek naar het 'second litter syndrome' (terugval in reproductie) met bijbehorende adviezen voor de praktijk komen aan de orde. Op deze manier bieden de K.I.-kennisavonden waardevolle tips voor de praktijk die zijn gebaseerd op de nieuwste inzichten. Dat leidt tot informatie die u direct op uw bedrijf kunt toepassen.

Overall in Nederland

De in totaal acht K.I.-Kennissavonden zijn verdeeld over locaties in het

hele land. Een K.I.-kennisavond is voor iedereen vrij toegankelijk. Medewerkers en familieleden zijn ook van harte welkom. Voor een hapje en een drankje wordt gezorgd. Dat maakt de avond niet alleen leerzaam, maar ook gezellig. Wanneer u de avond in uw eigen regio niet kunt bijwonen, bent u natuurlijk van harte welkom op één van de andere avonden. De Kennissavonden beginnen steeds om 20.00 uur.

Aanmelden kan via de uitnodiging die u per post ontvangt of al ontvangen heeft. Aanmelden kan ook via e-mail. Stuur in dat geval een bericht met uw naam, adres, woonplaats en met hoeveel personen u welke avond wilt bezoeken naar kennisavond@varkenski.nl.

DATA EN LOCATIES K.I. KENNISSAVONDEN:

Woensdag 11 mei 2011

Regio Achterhoek, Zaal De Radstake,
Twenteroute 8, 7055 BE Heelweg

Donderdag 12 mei 2011

Regio West Nederland, Partycentrum
De Kade, Rijksweg 47, 6718 WK Ede

Maandag 16 mei 2011

Regio Noord Nederland, Partycentrum
De Lindenberg, Balkerweg 17a,
7731 RX Ommen

Dinsdag 17 mei 2011

Regio Midden Brabant, Zalencentrum
De Stapperij, Spoordonkseweg 80,
5688 KE Oirschot

Woensdag 18 mei 2011

Regio Oost Brabant,
Gemeenschapshuis Nia Domo,
Sint Agathaplein 6, 5427 AB Boekel

Dinsdag 24 mei 2011

Regio Limburg, Partycentrum
De Schatberg, Midden Peelweg 5,
5975 MZ Sevenum

Woensdag 25 mei 2011

Regio West Brabant/Zeeeland,
Café Restaurant De Hooikar,
Alphenseweg 14a, 5126 PN Gilze

Donderdag 26 mei 2011

Regio Oost Nederland, Hotel
Het Wapen Delden, Langestraat 242,
7491 AN Delden

OPENINGS- TIJDEN FEESTDAGEN

De feestdagen in de komende maanden hebben slechts geringe invloed op het uitleveren van sperma:

Maandag 25 april

Paasmaandag: open

Zaterdag 30 april

Koninginnedag: open

Donderdag 5 mei

Bevrijdingsdag: gesloten

Donderdag 2 juni

Hemelvaartsdag: gesloten

Maandag 13 juni

Pinkstermaandag: open

'SALES EN SERVICE' NAAR ERP

Begin 2011 is de afdeling Sales en Service van Varkens K.I. Nederland naar Erp verhuisd. Het gaat om de leidinggevenden, het secretariaat, de reproductiebegeleiders en enkele stafmedewerkers van de productie. In totaal vijftien medewerkers. Medewerkers van de afdeling Sales en Service zaten altijd verspreid over het land. Efficiëntie is dan ook de belangrijkste reden voor deze concentratie van de afdeling in Erp. Afstemming van activiteiten en overleg is nu een stuk eenvoudiger.

In Erp wordt gebruik gemaakt van een al aanwezig kantoorpand bij de bestaande productielocatie. Het kantoor in Helden staat als gevolg van de verhuizing leeg. De productielocatie en het laboratorium in Helden blijven daar wel. De verhuizing van de afdeling Sales en Services heeft dan ook geen consequenties voor het bestellen en het uitleveren van sperma. De vestigingen in Vught, Panningen en Deventer blijven verantwoordelijk voor de uitlevering van sperma.

NIEUWE VULMACHINES MET HOGERE CAPACITEIT

De Varkens K.I.-locaties in Helden, Wanroy en Vught werken sinds begin december 2010 met nieuwe vulmachines. De nieuwe machines hebben een aantal voordelen. De productiecapaciteit is fors uitgebreid tot circa 1.000 doses per uur per machine. Dat is in Helden bijna een verdubbeling van de oude capaciteit.

Daarnaast zorgt de nieuwe apparatuur voor een kwaliteitsverbetering. Bij de oude machines ontstonden zo nu en dan problemen met de afsluiting van de tubes. Met de investering in de nieuwe machines verwacht Varkens K.I. Nederland de kans op lekkende tubes tot een minimum te kunnen beperken. De nieuwe machines zijn binnen de

eigen organisatie ontwikkeld en zijn opgebouwd uit machines die worden gebruikt in de cosmetische en voedingsmiddelenindustrie. Het onderhoud en het bijstellen van de nieuwe machines is een stuk eenvoudiger dan bij de oude machines en kan daarom door de eigen medewerkers worden uitgevoerd.

Vraag het de deskundige

Hoe bestrijd ik het beste de vliegen op mijn bedrijf?

Antwoord van Jos Roberts, productspecialist:

Bestrijding van vliegen is niet moeilijk, het is vooral een kwestie van vooruit denken. Starten met bestrijding wanneer de vliegen al voor overlast zorgen, is verkeerd. Dan ben je te laat. Want naast bestrijding van de vliegen, is het net zo belangrijk om de larve van de vlieg (made) te verdelgen. Dit kan met bestrijdingsmiddelen, maar ook met een biologische variant, namelijk met roofvliegen. MS Madendood is een voorbeeld van een goed werkend bestrijdingsmiddel. De resultaten zijn echter pas na enkele dagen of een week later bij de volgende vervelling zichtbaar. Een made vervelt vier keer voordat zij zich verpopt tot vlieg. Daarna is het zaak om de concentratie van het middel in de mest op peil te houden. De roofvlieg (ook varkensdrijfmestvlieg genoemd) is een lichtschuwe vlieg die het liefst zo snel mogelijk onder de roosters verdwijnt om haar eitjes te leggen in de maden van de stalvlieg. Hierdoor krijgt de made geen kans om zich verder te ontwikkelen. Voor een succesvolle bestrijding met de roofvlieg is het wel nodig om de populatie roofvliegen op orde te brengen en te houden. In het eerste jaar ontvangt de varkenshouder zes keer een hoeveelheid roofvliegen, in de jaren daarna komen er vier keer per jaar verse roofvliegen.

Is het zinvol mijn inseminatiestal schoon te maken?

Antwoord van Anton Oudenampsen, reproductiebegeleider:

Veel zeugenhouders maken de inseminatiestal zelden schoon, in tegenstelling tot de kraamstal. Toch zijn er diverse redenen om dat toch enkele keren per jaar te doen. Vaak blijven er oude voerresten liggen omdat berige zeugen minder vreten, maar ook het stof verzamelt zich al snel in dit deel van de stal. Verwijderen van vuil en stof heeft positieve effecten. Op de hygiëne en de infectiedruk, maar zeker ook voor de lichtopbrengst van de TL-lampen en de werkomgeving. Omdat de inseminatiestal vaak continu in gebruik is, kan deze het beste gereinigd worden bij wat hogere buitentemperaturen. De te spenen zeugen kunnen dan tijdelijk voor een korte periode elders in een groep verblijven of naar buiten. In de herfst is het raadzaam om ter verbetering van de lichtopbrengst, de TL-lampen schoon te maken of te vervangen. Een extra tip ter verbetering van de hygiëne in de inseminatiestal: zorg er voor dat het bij het verlaten van de stal mogelijk is om de laarzen goed te reinigen en de handen te wassen. Dat voorkomt het meeslepen van mest naar andere delen van de stal.

44895 © Clabbers Communicatie

VARKENS K.I.
Nederland

Roermondstraat 11
7418 CP Deventer
T 0570 63 83 00
F 0570 63 83 01
info@varkenski.nl
www.varkenski.nl

Telefoonnummers
Kantoor Deventer
T (0570) 63 83 00

Sales and Service
T (0413) 22 52 60

Distributiecentrum
Vught (regio zuidwest)
T (0411) 64 88 11
VRS: (0411) 64 48 68

Distributiecentrum
Helden (regio zuidoost)
T (077) 306 75 00
VRS: (077) 306 75 05

Distributiecentrum
Deventer (regio
midden en noord)
T (0570) 63 83 03
VRS: (0570) 63 83 04

VOOR VRUCHTBAAR RESULTAAT